

kethinget, men jeg har kun anført det som en Biomstandighed. Den ærede Landstingsmand (Kierkegaard) mener, at man vel kunde formode, at det vilde erkjendes i Folkethinget, fordi man skal troe det Bedste om Alle; det er nu vel fra hans Standpunkt det Bedste og Rigtigste; men jeg tvivler dog om, at det vil blive antaget i det andet Thing. Naar det nævnes, at det ogsaa hører til de almindelige borgerlige Rettigheder at kunne aflægge Ed, og at det kan gjøres uafhængigt af Gns Tro, saa mener jeg, at det umuligt gaaer an at stede En til Ed, uden at have bestemt Kundskab om, at han har den fornødne Religionskundskab, og jeg troer ikke, at dette betrygges ved de Foranstaltninger, som ere omhandlede i det forelagte Udkast. Desuden skal Eden have en vis bestemt Form og knyttes til bestemte Religionsbegreber. En Christen kan ikke gaae op og aflægge Eden i hvilken som helst bestemt Form. Han maa gjøre Ed i en Form, som hentyder til Troen paa Treenigheden. Jøden maa gjøre Ed efter visse bestemte Former, og under en anden Form er denne Ed ingen Ed, og derfor tør jeg sige, at det er aldeles nødvendigt, at, naar man vil give en Lov, som indrømmer, at Ungdommen kan opvære uden at henhøre til et vist bestemt Troessamfund, saa maa den ogsaa bestemme Noget om, de kunne gjøre Ed eller ikke og i hvilken Form; dette troer jeg ogsaa er antaget i alle andre Lande, der have indladt sig paa at ordne saadanne Gjenstande. Forsaavidt den ærede 1ste Landstingsmand for 3die Kreds (Kierkegaard) har yttret, at der ikke skulde være nogen Betænkelse ved at tillade enhver Præst efter sin subjective Overbeviisning at forrette Vielse eller ikke, da man jo kan faae denne Vielse af en anden, saa har jeg i det Foregaaende viist, hvorledes der ligger en Bessjæmselse for Bedkommende i, at man ikke vil tilstaae dem det, samt at det ikke er rimeligt, og det ogsaa kunde blive forargeligt, om en anden Præst vilde være villig til at forrette en saadan Vielse, hvorved vedkommende Præst havde fundet Skrupler. Naar han mener, at den Magt, som er lagt i Præstens Hænder, ikke kan stilles ved Siden af den, de catholske Præster have, hvorefter de

beherste Samvittighederne, og have en saa overordentlig Indskyldelse baade i reent catholske Lande og i de Lande, hvor en catholsk og protestantisk Befolkning ere blandede med hinanden, naar han mener, at den ikke kan sammenlignes dermed, fordi at, naar en catholsk Præst nægter en Vielse, kan Bedkommende ikke faae Ægteskabet fuldbørdet, da troer jeg ikke, at det forholder sig rigtigt; thi, netop i Lande, hvor den catholske Kirke udøver et betydeligt Herredømme, finder borgerligt Ægteskab Sted, s. Ex. i Frankrig, og netop paa Grund deraf skulde man troe, at det ikke betydede meget, at en catholsk Præst nægtede Vielse; men det betyder dog meget. Det, at han kan nægte Vielsen og Sacramenterne o. s. v., giver ham en saa stor Indflydelse paa Gemytterne og paa den offentlige Mening, og dette Herredømme udøves i en endnu høiere Grad i andre Lande. Naar en æret Taler har sagt, at Loven ikke griber ind i Kirkens indre Væsen, for saa vidt den blot vil afskaffe Tvang, maa jeg bemærke, at, hvad der ikke er Tvang for Individet, kan dog blive Tvang for Samfundet, for saa vidt det skal finde sig i Noget, som strider mod dets Love. Naar jeg har talt om det høist Betænkelige i, paa en Tid, da man maa ønske, ved Lovgivningen at slutte sig nærmere til de øvrige Statsdele og navnlig til Slesvig, at kuldaste eller aldeles ombanne en Green af Lovgivningen, som er den, hvori vi allermeest samstemme med Slesvig, har den ærede Landstingsmand sagt, at der i Hertugdømmerne herskede meget stor kirkelig Frihed, fordi de havde faaet en rationalistisk Kirkeagende, som de kunde bruge eller lade være; men der er stor Forskjel. Kirkeagenden er ikke Andet end den Form, der skal iagttages ved Gudstjenesten, og Sagen har stillet sig saaledes, at den rationalistiske Kirkeagende næsten slet ikke bruges, formedest den store Reaction, den har faaet imod sig. Jeg troer saaledes, at der netop har viist sig en fast Holden paa, hvad der hører til Kirkens gamle Love og Vedtægter, og den danske Lovgivning vil ved at gaae den Vej, der er antydet, i kirkelig Henseende blive meget affækkende mod deres, ligesom ogsaa mod den svenske og norske Lovgivning. Den høit agtede Cultusminister har paaanfet det Udtryk